

Presentació

Amb l'objectiu de donar resposta a les necessitats del mercat laboral, la formació professional dual aposta per augmentar la col·laboració entre els centres de formació professional (FP) i les empreses, en el procés formatiu de l'alumnat.

Des de fa temps moltes empreses han reivindicat la necessitat de recuperar el model laboral de l'aprenent. Aquest nou model de col·laboració entre empresa i centre d'FP permet recuperar aquesta figura amb molts avantatges i valor afegit ja que l'alumne s'incorpora al treball amb un bagatge de coneixements adquirits, directament relacionats amb el perfil professional de l'empresa, que abans no tenia.

Actualment un nombre significatiu d'empreses participen en el nou model de formació professional dual, fent possible que l'alumnat pugui compatibilitzar la formació als centres educatius amb l'aprenentatge en entorns laborals reals.

Aconseguir la implantació d'aquesta modalitat de formació revertirà, sens dubte, en la millora de la productivitat i l'ocupació al nostre país.

És evident que el treball en equip centre - empresa, és més que mai necessari per ambdues parts. La relació serà profitosa tant per a l'empresa, que podrà gaudir de personal amb un nivell de qualificació més que suficient per ser productiu des del primer moment, com per al centre d'FP que podrà qualificar alumnat amb un perfil professional millor i més proper a les necessitats del mercat laboral.

Volem agrair-li el seu temps i l'interès en participar amb aquest nou model formatiu i de relació entre empresa i centre d'FP.

Què és la formació professional en alternança?

La formació professional en alternança combina l'aprenentatge en una empresa amb la formació acadèmica en un centre. Aquest sistema és practicat en molts països, especialment a Alemanya, Àustria i Suïssa entre d'altres.

La formació professional en alternança a Catalunya s'ha dissenyat com una solució adaptada a les nostres persones i empreses amb l'objectiu de garantir un model d'èxit.

S'ofereixen dues modalitats de formació professional en alternança:

Formació en alternança simple

Combina el temps de formació en el centre educatiu i el temps d'activitat de l'alumnat en l'empresa, sense que comporti el reconeixement acadèmic del temps d'activitat a l'empresa.

En el cas de la formació en alternança simple la modalitat de contractació triada haurà de ser el contracte de formació i aprenentatge.

Formació en alternança dual

Combina el temps de formació en el centre educatiu i el temps d'activitat de l'alumnat en l'empresa i comporta el reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits per l'alumnat en l'activitat que realitzi durant l'estada a l'empresa en condició de: treballadors assalariats, becaris o voluntaris.

La modalitat de contracte laboral la determina la pròpia empresa o entitat, d'acord amb el seu propis criteris i preferències. Tanmateix, es considera que el contracte laboral per a la formació i l'aprenentatge és, a hores d'ara, el més adient per a les finalitats de la formació en l'alternança dual.

La remuneració del contracte l'estableix l'empresa, d'acord amb la normativa vigent.

La beca formativa també pot ser una alternativa en aquells casos que així es determini.

Objectiu de la formació professional en alternança

A Catalunya es vol prioritzar aquesta modalitat formativa que apropa empresa i centre educatiu amb la finalitat d'afavorir i cobrir les necessitats de les empreses i garantir que la formació rebuda per l'alumnat cobreixi les necessitats del mercat actual i que sigui productiu en períodes de temps raonablement curts i assumibles per les empreses.

La nova proposta de formació professional en alternança a Catalunya, regulada per la resolució [ENS/1204/2012, de 25 de maig](#), ofereix un model consensuat de formació desenvolupat, principalment, a partir de les aportacions dels centres d'ensenyament i les empreses que comencin a implementar-la.

Per dur endavant aquest projecte és imprescindible la implicació directa de les empreses, participant en els beneficis de col·laborar, activament, en la formació dels seus futurs professionals, facilitant l'adaptació del procés formatiu a les necessitats reals dels seus llocs de treball i, també, la del professorat, per apropar la formació professional que hi imparteixen a la realitat de les empreses.

Amb la complicitat i coresponsabilitat d'ambdues parts i el suport de les entitats i les administracions, podrem crear, conjuntament, un model que augmenti la capacitat dels nostres futurs professionals.

La realitat actual de l'organització dels centres de formació professional i l'estructura modular dels continguts dels cicles formatius de formació professional permet una gran flexibilitat i adaptabilitat a les necessitats de formació de les persones treballadores, oferint la possibilitat d'adquirir les competències necessàries tant a les aules i tallers dels centres de formació professional com a les instal·lacions de les pròpies empreses.

Com hi intervé l'empresa?

El model de formació professional dual permet la participació, de forma molt activa i en primera persona, de les empreses en el procés formatiu tècnic de l'alumnat.

Mentre que fins ara els continguts curriculars de la formació professional ja venien donats, a la formació dual l'empresa participa activament "impartint" part dels continguts a les seves instal·lacions i pel seu personal. Aquest nou escenari aconsegueix que l'empresa faci arribar el seu coneixement a l'alumnat, que ja forma part de la seva plantilla com a aprenent.

Aquest procés d'aprenentatge prèviament consensuat amb el centre, i que, com a mínim, és un terç del total de continguts del cicle objecte de la formació dual, garanteix un mínim de més de 960 hores d'estada de l'alumnat a l'empresa, en qualitat de persona treballadora o becada, amb tots els drets i obligacions que això comporta per a les parts.

El centre educatiu i l'empresa pacten els continguts -dins un acord formatiu- que l'alumnat aprendrà al centre de treball ajustant-los a les necessitats i el perfil del lloc de treball que ocuparà.

La signatura d'un conveni, entre la titularitat del centre i l'empresa, garanteix el compliment dels pactes i acords fixats.

El seguiment de tot el procés corre a càrrec dels tutors d'empresa i de centre de formació professional, prèviament designats i que han de garantir el compliment de l'acord formatiu signat entre l'empresa, el centre educatiu i l'alumne/aprenent.

El conveni de col·laboració

El conveni de col·laboració és el document que firmen la titularitat del centre educatiu i l'empresa. En el cas de l'empresa serà el representant legal reconegut per mig de l'escriptura de nomenament. En el cas del centre, si és públic, serà la Direcció General de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial o bé l'ajuntament si el centre és de titularitat municipal, i si és de titularitat privada serà el seu titular legal.

Objecte del conveni

L'objecte del conveni és establir els termes de col·laboració entre les parts – empresa i centre de formació professional- per a impartir el cicle formatiu triat en règim de formació en alternança i millorar la qualificació professional dels aprenents i futurs treballadors.

El conveni aporta altres aspectes que li donen valor afegit com:

- La possibilitat per part de l'empresa d'oferir estades formatives al professorat del centre.
- L'oportunitat del reconeixement acadèmic de l'experiència laboral del seus treballadors.
- La validació acadèmica de la formació contínua impartida per l'empresa als seus treballadors.
- La possibilitat de cessió d'espais, maquinària i equipaments específics al centre per a la realització de pràctiques tant a alumnat com del professorat.
- L'oferta de formació professional per part del centre per a treballadors proposats per l'empresa.

Es configura una comissió de seguiment del conveni per supervisar el procés.

L'acord formatiu

És el document signat per totes les parts – empresa, centre d'FP i alumnat o representant legal- on hi figuren tots els detalls de l'estada formativa en alternança a l'empresa.

Entre d'altres aspectes, l'acord formatiu fixa:

- La modalitat de formació en alternança i la modalitat de contractació triada.
- L'horari, data d'incorporació i períodes d'estada a l'empresa de l'alumnat.
- La persona designada com tutora per part de l'empresa.

Quin és el benefici obtingut?

Sovint l'empresa es pregunta quin és el retorn o benefici de tota aquesta actuació. El podem resumir en les següents respostes:

- Personal format en la cultura i processos de l'empresa.
- Millora de la qualificació professional del personal.
- Increment de la competitivitat de l'empresa.
- Modernització de la figura de l'aprenent.
- Es facilita el relleu generacional.
- Identificació i captació de talent.
- Creació d'una pedrera d'aprenents.
- Contribució a la política de responsabilitat social corporativa.
- Bonificacions en les quotes empresarials a la Seguretat Social.

Les famílies professionals

Actualment s'ofereixen més de 140 especialitats formatives agrupades en 26 famílies professionals que inclouen la gran majoria de les professions reconegudes en el nostre teixit empresarial.

- Activitats físiques i esportives
- Administració i gestió
- Agrària
- Arts gràfiques
- Comerç i màrqueting
- Edificació i obra civil
- Electricitat i electrònica
- Energia i aigua
- Fabricació mecànica
- Fusta, moble i suro
- Hoteleria i turisme
- Imatge i so
- Imatge personal
- Indústries alimentàries
- Indústries extractives
- Informàtica i comunicacions
- Instal·lació i manteniment
- Maritimopesquera
- Química
- Sanitat
- Seguretat i medi ambient
- Serveis socioculturals i a la comunitat
- Tèxtil, confecció i pell
- Transport i manteniment de vehicles

Modalitats d'estada de l'aprenent a l'empresa

L'empresa acull l'alumnat mitjançant una estada formativa que es desenvolupa en dues fases: una primera fase d'integració denominada Formació en centres de treball (FCT) per fer una primera immersió a l'empresa i adquirir un coneixement mutu i, una segona fase, de consolidació, on l'aprenent és contractat o bé becat per l'empresa.

FCT (Formació en Centres de Treball)

Entre 80 i 100 hores d'FCT, per una primera immersió a l'empresa. Aquestes pràctiques s'estableixen mitjançant un conveni d'FCT, de caràcter escolar; són pràctiques cobertes per l'assegurança escolar.

Contracte per a la formació i l'aprenentatge

- Edat màxima, 30 anys.
- Durada: Mínim 1 any i màxim 3 anys.
- Jornada: 40 h/setmana (inclou la formació realitzada al centre, mínim 25% de la jornada el 1r any).
- Bonificacions SS: 100% de les quotes per empreses de menys de 250 treballadors (75% per empreses més grans). En cas de posterior contractació indefinida, reduccions de fins a 1800 €/any durant 3 anys.
- Retribució: segons normativa, a acordar entre l'empresa i el titular del centre i proporcional al nombre d'hores efectivament realitzades.

(Referència mínima: salari mínim interprofessional proporcional al nombre d'hores efectivament realitzades)

Contracte a temps parcial amb vinculació formativa

- Edat màxima, 30 anys.
- Durada temporal o indefinida.
- La jornada no haurà de ser superior al 50% de la que correspongui a un treballador a temps complet.
- Compatibilitzar la formació amb el treball.
- La formació vinculada al contracte no té perquè estar relacionada amb el lloc de treball, si bé ha de ser acreditable oficialment.
- Bonificacions SS: 100% de les quotes per empreses de menys de 250 treballadors (75% per empreses més grans).
- Retribució: segons normativa o conveni de l'empresa.

Beca

- Durada: mínima de 2 mesos i màxima de 10 dies d'un curs (possibilitat d'una pròrroga)
- Gratificació: a acordar entre l'empresa i el titular del centre.

(Referència mínima: Indicador públic de renda d'efectes múltiples (IPREM), proporcional al nombre d'hores efectivament realitzades)

- L'empresa gestiona l'alta a la Seguretat Social com a becari (compte de cotització becaris) i realitza la gratificació econòmica a l'alumnat. Actualment està bonificada al 100%.

Trets generals de funcionament de l'estada

Un cop signat el conveni, l'empresa ha de nomenar un/a **Tutor/a d'empresa** encarregat/da de donar suport, atenció i seguiment a les tasques encomanades a l'aprenent.

Les persones tutores d'empresa han de rebre, per part del centre educatiu associat, una formació de 12 hores, de les quals, un mínim de 2 hores i un màxim de 4 hores han de ser presencials. La resta d'hores es poden organitzar de forma no presencial amb el suport digital del portal web disponible a l'efecte.

Aquesta formació conté els següents apartats:

- Entorn de la formació professional en alternança i dual.
- Organització de l'estada a l'empresa.
- Protocol d'acollida a l'empresa.
- Alternança: cooperació entre empresa i centre educatiu.
 - Tutories. Perfils i tasques de les persones tutores de l'empresa i del centre educatiu.
 - Seguiment de l'activitat a l'empresa. Models d'ensenyament-aprenentatge. Contactes i entrevistes.
 - Valoracions. Mètodes i estratègies per a l'observació i valoració.
- Habilitats, lideratge i gestió d'incidències
- Exemples contextualitzats del projecte a desenvolupar conjuntament. Perfil de l'alumnat aprenent, organització anual, procediment i criteris concrets de seguiment i valoració.

- Eines informàtiques per la correcta gestió de tota la informació i el seguiment de l'estada de l'alumnat.

El tutor de l'empresa serà la persona encarregada de la comunicació habitual i periòdica amb el centre educatiu que, de manera sistemàtica, farà el seguiment de l'estada de l'aprenent, comunicant-se amb el tutor del centre educatiu per a tot allò que sigui necessari. També vetllarà pel correcte aprenentatge dels continguts curriculars cedits a l'empresa.

Certificació

El seguiment d'aquesta activitat formativa permetrà que les persones tutores d'empresa disposin d'un certificat, emès pel Departament d'Ensenyament, que els capacita per acollir, formar, seguir i valorar l'estada d'aprenents en alternança dual.

Comparativa contracte de formació - beca

A títol d'exemple la present taula mostra el detall de despeses associades a les modalitats de contracte de formació i aprenentatge i de la beca formativa sempre segons el valor de referència IPREM 2015 o SMI 2015. Aquests imports podran variar al llarg del temps.

El cost de la modalitat de contracte a temps parcial, com també el contracte de formació i aprenentatge, han d'estar sotmesos a la regulació del conveni col·lectiu de referència de l'empresa.

IMPORTS MÍNIMS DE REFERÈNCIA*	BECA	CTE.DE FORMACIÓ
	IPREM 2015	SMI 2015
MENSUALITAT COMPLERTA	532,51 €	648,60 €
COST SS/CC	30,52 €	30,52 €
COST SS/AT I EP	4,20 €	4,20 €
ATUR		41,42 €
FOGASA		2,32 €
FP		1,12 €
TOTAL	567,23 €	728,18 €
Bonificació en els contractes de formació i aprenentatge de més de 250 treballadors		668,50 €
Bonificació en els contractes de formació i aprenentatge de menys de 250 treballadors		648,60 €
Bonificació en els contractes de formació i aprenentatge del 100%	532,51 €	
	COST/HORA	COST/HORA
Jornada de 8h/dia 160h/mes	3,33 €	Entre 4,05 € i 4.18 €

*Sotmés a la regulació del conveni col·lectiu de referència de l'empresa